

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Teoria archiwalna, PG_00151571						
Kierunek studiów	Historia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Wydział Historyczny -> Instytut Historii -> Zakład Metodologii Historii, Historii Historiografii i Archi						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Anna Żeglińska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		2.0		15.0	32
Cel przedmiotu	Celem wykładów jest zapoznanie studentów z teoretycznymi problemami badawczymi archiwistyki.						
Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu			Sposób weryfikacji i oceny efektu	
	[HISTL3_W07] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka		Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu archiwisty.			[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
	[HISTL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczką ich analizę i syntezę, rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu historii		Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu archiwistyki i zarządzania dokumentacją.			[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
	[HISTL3_U08] Potrafi efektywnie planować i organizować swoją pracę, samodzielnie zdobywając i utrwalając wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny		K1H_U08: Student potrafi efektywnie planować i organizować swoją pracę, samodzielnie zdobywając i utrwalając wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny.			[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
	[HISTL3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu		Student krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.			[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny	

Treści przedmiotu	<p>Pojęcie teorii i próba określenia teorii archiwalnej; rodzaje twierdzeń teoretycznych; twierdzenia w archiwistyce; sposoby tworzenia i rozwijania teorii w archiwistyce; podstawowe pojęcia archiwistyki; metody badawcze archiwistyki. 2. Zagadnienia teorii kształtowania zasobu archiwalnego: rozwój poglądów na temat kształtowania zasobu archiwalnego w archiwistyce: najdawniejsze kryteria selekcji, pojawienie się pojęcia archiwaliów o znaczeniu historycznym, początki brakowania pod kontrolą archiwów, teoria brakowania G. Kaleńskiego, przewrót w zasadach selekcji po 1950 r., poszukiwanie ogólnych kryteriów oceny wartości materiałów archiwalnych; formułowanie szczegółowych kryteriów selekcji, współczesne zasady selekcji; pojęcie narodowego zasobu archiwalnego i jego wpływ na selekcję. 3. Teoria rozmieszczenia zasobu archiwalnego: Zasada pertynencji terytorialnej - jej sformułowanie, problem sprzeczności z zasadą proveniencji i słabości interpretacji, próby wprowadzenia zasady poszanowania historycznie ukształtowanego zasobu archiwalnego; zmiany w sformułowaniu i interpretacji zasady pertynencji terytorialnej; zasada pertynencji terytorialnej w stosunkach międzynarodowych, zasada pertynencji funkcjonalnej, zasada wspólnego dziedzictwa. Zagadnienia teoretyczne tworzenia sieci archiwalnej - jej pojęcie i zasady. 4. Teoria opracowania archiwaliów: geneza i historia zasad opracowania materiałów archiwalnych - poglądy najdawniejsze z XVI i XVII wieku, zasady XVIII w. - zasada pertynencji rzeczowej; zasada poszanowania zespołu archiwalnego; zasada proveniencji - jej kolejne sformułowania z 1898 i 1910 r.; krytyka zasady proveniencji - poglądy Weibulla, wolna zasada proveniencji A. Brennekego (problem zespołowości i układu); interpretacja zasady proveniencji w archiwistyce polskiej - zasada dziedziczenia, teoria zespołu złożonego, interpretacje J. Siemieńskiego dotyczące zespołów wyższego rzędu i porządku organicznego; współczesne zasady opracowania archiwaliów; problemy opracowania zasobu w skomputeryzowanych systemach archiwalnych (kwestia zespołu, struktura zasobu a poziomy opis, standardy opisu archiwaliów - ich teoria i metody opracowania: MARC AMC, MAD, FOPAR, ISAD, in.). 5. Teoria udostępniania: charakterystyka systemu informacji archiwalnej - wyszukiwanie w systemie tradycyjnym; skomputeryzowany system informacji archiwalnej - wyszukiwanie, badania efektywności informacyjnej, badania potrzeb użytkowników; zasada publiczności archiwów. 6. Podstawy teoretyczne komputeryzacji archiwów: Przygotowanie archiwów - analiza systemowa, modernizacja struktury funkcjonalnej i organizacyjnej archiwów i sieci archiwów; charakterystyka systemów informatycznych - ich cechy ogólne, moduły; przegląd archiwalnych systemów informatycznych.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin ustny	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	<p>Podstawowa lista lektur</p> <p>B. Ryszewski, <i>Archiwistyka - przedmiot, zakres, podział Studia nad problemem</i>, UMK Toruń 1972.</p> <p>B Ryszewski, <i>O niektórych podstawowych pojęciach archiwalnych</i>, Zeszyty Naukowe UMK. Historia, 1969, vol. 5, Toruń, s. 110116.</p> <p>B Ryszewski, <i>O zasadzie proveniencji w jej stulecie</i>, (w:) Juchniewicz K, Tyszkiewicz J, Wrześniński W (red.) <i>Przełomy w historii. XVI Powszechny Zjazd Historyków Polskich</i>, Wrocław 1518 września 1999 roku, Pamiętniki, III, vol. 1. Polskie Towarzystwo Historyczne, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2001, s. 5762.</p> <p>B. Ryszewski, <i>Problemy i metody badawcze archiwistyki</i>, UMK Toruń 1985.</p> <p>B. Ryszewski, <i>Problemy komputeryzacji archiwów</i>, UMK Toruń 1994.</p>		

<p>Uzupełniająca lista lektur</p>	<p>H. Altman, <i>Zagadnienia selekcji akt w archiwistyce współczesnej</i>, Archeion, t. t. 29.</p> <p>J. Bednarek, <i>Problem archiwów historycznych w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci Narodowej</i>, (w:) <i>Symposia Archivistica</i>, t.1: <i>Zasada strukturalna jako podstawa opisu archiwaliów w zintegrowanych systemach informacji archiwalnej</i>, red. R. Leśkiewicz i A. Żeglińska, Warszawa 2015, s. 69 79.</p> <p>H. Chrościcka, <i>Problematyka zespołów otwartych</i>, Archeion, t. 37.</p> <p>Z. Kolankowski, <i>Granice spuścizn archiwalnych</i>, Archeion, t. 57.</p> <p>K. Konarski, <i>Terminologia archiwalna i jej problemy</i>, Archeion, t. 18.</p> <p>K. Kubicka, <i>Struktura zasobu Archiwum Państwowego w Gdańsku</i>, (w:) <i>Symposia Archivistica</i>, t.1: <i>Zasada strukturalna jako podstawa opisu archiwaliów w zintegrowanych systemach informacji archiwalnej</i>, red. R. Leśkiewicz i A. Żeglińska, Warszawa 2015, s. 135 145.</p> <p>K. Muszyńska, <i>Problem selekcji i pozaarchiwalnego brakowania akt oraz akcja brakowania na terenie województwa koszalińskiego</i>, Archeion, t. 49.</p> <p>S. Nawrocki, <i>Brakowanie akt w archiwach angielskich według zaleceń komitetu Grigga</i>, Archeion, t. 31.</p> <p>P. Perzyna, <i>Zasada strukturalna w praktyce Instytutu Pamięci Narodowej. Refleksje po opublikowaniu inwentarza archiwalnego</i>, (w:) <i>Symposia Archivistica</i>, t.1: <i>Zasada strukturalna jako podstawa opisu archiwaliów w zintegrowanych systemach informacji archiwalnej</i>, red. R. Leśkiewicz i A. Żeglińska, Warszawa 2015, s. 51 67.</p> <p>A. Piber, <i>Spuścizna - jej istota, zawartość, układ, metody porządkowania</i>, Archeion, t. 42.</p> <p>J. Prażak, <i>Tak zwana wolna zasada proveniencji</i>, Archeion, t. 27.</p> <p>I. Radtke, <i>Pojęcie zespołu w praktyce archiwalnej</i>, Archeion, t. 56.</p> <p>H. Robótka, <i>Archiwa prywatne w powojennej archiwistyce NRD i RFN</i>, <i>Acta Universitatis N. Copernici, Historia</i>, t. 25.</p> <p>B. Ryszewski, <i>Archiwa i biblioteki. Uwagi o zakresie gromadzenia rękopisów i metodach ich opracowywania</i>, (w:) <i>Studia o bibliotekach i zbiorach polskich</i>, t. 3, Toruń 1992.</p> <p>B. Ryszewski, <i>Polskie ustawy archiwalne i wynikające z nich problemy</i>, (w:) <i>Pomorze - Polska - Europa. Studia i materiały z dziejów XIX i XX wieku</i>, Toruń 1995.</p> <p>B. Ryszewski, <i>Przegląd oraz systematyka pomocy archiwalnych polskich i obcych opublikowanych w ostatnim ćwierćwieczu</i>, Archeion, t. 88.</p> <p>B. Ryszewski, <i>Rozproszenie archiwaliów polskich i starania o ich rewindykację w okresie międzywojennym</i>, (w:) <i>Od obcego panowania do niepodległego państwa</i>, Toruń 1991.</p>
-----------------------------------	---

		<p>A. Stebelski, <i>Zespół archiwalny i niektóre jego aspekty</i>, Archeion, t. 37.</p> <p>W. Stępiak, <i>Klauzule archiwalne konwencji wiedeńskiej z 8 IV 1983 r.</i>, Archeion, t. 79.</p> <p>J. Siemieński, <i>Roztrąsania terminologiczne</i>, Archeion, t. 3, 4, 5.</p> <p>A. Tomczak, <i>Archiwistyka polska (1918 - 1969). Z dziejów kształtowania się dyscypliny naukowej i jej nazwy</i>, (w:) <i>Rocznik Biblioteki Narodowej</i>, t. 7: 1971.</p> <p>A. Żeglińska, <i>Zasada strukturalna w pruskich archiwach rodowych</i>, (w:) <i>Symposia Archivistica</i>, t.1: <i>Zasada strukturalna jako podstawa opisu archiwaliów w zintegrowanych systemach informacji archiwalnej</i>, red. R. Leśkiewicz i A. Żeglińska, Warszawa 2015, s. 111120.</p>
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczenie:
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.